

VAXHOLMS
STAD

Roslagsvatten

Avfallsplan

2021 – 2030

Innehåll

Bakgrund	3	Avfallsplanens koppling till globala, nationella, regionala och lokala mål Agenda 2030 och de globala målen	6
Syfte	3	EU:s avfallspaket	6
Syfte med avfallsplanen	3	Nationella mål	7
Organisation och ansvar	3	Regionala planer och program	7
Uppföljning	4	Kommunala planer och program	7
Framtagande av avfallsplanen	4	Lagstiftning, åtaganden, strategier, mål och överskommelser kopplade till avfallsplanens målområden.	8
Avgränsning	5		
Läsanvisning	5		
Avfallshantering i Vaxholm 2021 och framåt	6		

Inledning

I alla kommuner ska det finnas en avfallsplan som innehåller mål och åtgärder för att förebygga och hantera det avfall som kommunen ansvarar för. Avfallsplanen är en del av renhållningsordningen, där även avfallsföreskrifter ingår. Renhållningsordningen antas av kommunfullmäktige. Avfallsplanens innehåll regleras av Naturvårdsverket.¹

Avfallsplanen beskriver hur Vaxholms stad ska arbeta med avfallshanteringen fram till år 2030. För varje mål finns ett antal åtgärder som ska genomföras för att uppfylla målet. Åtgärderna finns samlade i en separat handlingsplan.

1. NFS 2020:6

Bakgrund

SYFTE MED AVFALLSPLANEN

Avfallsplanen är ett viktigt styrdokument som ska visa riktningen för arbetet inom avfallsområdet så att kommunen kan uppfylla nationella, regionala och lokala mål och bidra till en hållbar samhällsutveckling. Avfallsplanen utgår från avfallshierarkin, med särskilt fokus på att förebygga avfall och minska avfallsmängderna. Avfallsplanen ska också ligga till grund för kommunens och andra aktörers arbete inom avfallsområdet; exempelvis vid planering av nya områden och prövning av bygglov.

Avfallsplanen vänder sig till alla som bor och verkar i Vaxholms stad och omfattar det avfall som uppkommer inom kommunens gränser. Särskilt fokus läggs på det avfall som kommunen ansvarar för, dvs både avfall som uppstår i hushåll, avfall som uppstår i kommunens egna verksamheter och visst avfall som uppstår i andra verksamheter.

BAKGRUND

Sedan 1990 finns krav på att det för alla kommuner i Sverige ska finnas en avfallsplan som antagits av kommunfullmäktige. Avfallsplanen ska innehålla uppgifter om avfall inom kommunen och om kommunens åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet. Bestämmelserna finns i Miljöbalkens 15 kapitel 41 §.

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner ska avfallsplanens mål och åtgärder utgå från de nationella miljö kvalitetsmålen, etappmålen samt andra relevanta mål, strategier och planer. Det ställs också krav på att en avfallsplan ska innehålla mål och åtgärder för att begränsa och åtgärda nedskräpning, samt att det av planen ska framgå vilka styrmedel som avses användas för att nå avfallsplanens mål och genomföra åtgärder.

Denna avfallsplan ersätter den avfallsplan som gäller för Vaxholms stad under perioden 2014-2020.

ORGANISATION OCH ANSVAR

Kommunen ansvarar för att det finns en aktuell avfallsplan. Roslagsvatten AB tar på uppdrag av Vaxholms stad fram en ny avfallsplan för perioden 2021-2030. Planen ska antas av kommunfullmäktige. Kommunen utför också tillsyn enligt Miljöbalken. I Vaxholm ansvarar Södra Roslagens Miljö- och hälsoskyddskontor (SRMH) för tillsynen. På uppdrag av kommunen utför Roslagsvatten insamling och behandling av avfall från hushåll och i viss mån från verksamheter.

Roslagsvatten handlar upp entreprenörer för insamling, transport och behandling av avfallet. I Roslagsvattens uppdrag ingår att utveckla avfallstjänster och insamlingssystem. Roslagsvatten ansvarar också för driften av återvinningscentralen på Eriksövägen, mobil återvinningscentral, ÅVC-färja samt utveckling av nya insamlingsplatser för kommunalt avfall.

För insamling och återvinning av vissa typer av avfall, exempelvis förpackningar och elektronik, råder producentansvar. Det innebär att producenterna ansvarar för att samla in och ta hand om uttjänta produkter eller material. Tanken är att det ska motivera producenterna att ta fram produkter som är mer resurssnåla, lättare att återvinna och inte innehåller miljöfarliga ämnen.

För genomförandet av avfallsplanen ansvarar både Roslagsvatten och kommunen. De åtgärder och aktiviteter som planeras för att nå målen samlas i en handlingsplan.

Både kommunernas och producenternas ansvar kommer att öka under de närmaste åren. Under perioden 2021-2025 ska bostadsnära insamling av förpackningar och returpapper införas och för detta ansvarar producenterna. Kommunernas ansvar ökar då separat matavfallsinsamling ska erbjudas i hela kommunen från 2024. Kommunen ska också ta ett större ansvar för omhändertagande av hushållens bygg- och rivningsavfall. EU:s avfallsdirektiv har implementerats i svensk lagstiftning och begreppet hushållsavfall har ersatts av begreppet kommunalt avfall.

UPPFÖLJNING

Uppföljning av planen kommer att ske i slutet av år 2022, 2026 och vid planperiodens slut. Kommunledningskontoret har det övergripande ansvaret för att uppföljning sker. Av handlingsplanen framgår vem som ansvarar för att genomföra och följa upp åtgärder.

FRAMTAGANDE AV AVFALLSPLAN 2030

Arbetet med att ta fram avfallsplanen har samordnats av Roslagsvatten och inleddes i början av 2019. Målområdena formulerades och antogs av kommunstyrelsen den 21 mars 2019. Förslag till mål och åtgärder inom varje målområde har därefter tagits fram av Roslagsvatten. Förslaget har sedan förankrats hos kommunens stadsbyggnadsförvaltning respektive kommunledningskontor.

Ett första förslag till avfallsplan remitterades internt bland tjänstemän på kommunens samtliga förvaltningar och bolag under december 2019 - februari 2020.

Utställning för allmänheten skedde under perioden juni-augusti 2020. Efter mindre justeringar togs den slutgiltiga planen fram och beslut om antagande fattades av kommunfullmäktige den 14 december 2020.

Inkomna synpunkter finns samlade i samrådsredogörelsen i Bilaga 7.

AVGRÄNSNINGAR

Avfallsplanen omfattar i första hand det avfall kommunen ansvarar för, dvs avfall från hushåll och avfall som uppstår i verksamheter men är av samma typ som avfall som uppstår i hushåll och avfall som liknar hushållsavfall men uppstår i verksamheter. Det rör sig exempelvis om städpor och avfall från lunchrum. Kommunen ansvarar också för det kommunala verksamhetsavfallet, till exempel avfall från äldreboenden och skolor, men också avfall som uppstår exempelvis vid städning av allmänna ytor, snöröjning och sopning av gator. Kommunen ansvarar inte för att samla in och behandla övrigt verksamhetsavfall, som därför beskrivs översiktligt i planen.

LÄSANVISNING

Avfallsplanen består av denna inledning, ett måldokument och sju bilagor. Arbetet som ska leda fram till målen beskrivs i en separat handlingsplan. Måldokumentet inleds med en vision för 2030, följt av en redogörelse för kommunens mål för avfallshanteringen, uppdelade i sex målområden. Målen koppling till globala, nationella, regionala och kommunala mål och styrdokument redovisas i måldokumentet. I bilagor återfinns uppföljning av föregående avfallsplan, nulägesbeskrivning, framtidsanalys, miljöbedömning, översikt över nedlagda deponier, styrmedel, samrådsredogörelse, samt en ordlista.

Avfallshantering i Vaxholm 2021 och framåt

Att planera för rätt avfallslösning är viktigt – i synnerhet i en kommun som växer. När nya områden bebyggs, eller större ombyggnationer genomförs, måste det säkerställas att mark reserveras för avfallshantering. Beroende på områdets egenskaper väljs lämpliga insamlingssystem som kan erbjuda god service till invånarna samtidigt som arbetsmiljön är bra för de som samlar in avfallet. Avfallsplanering ska också ske så att behovet av transporter, liksom övrig miljöpåverkan, minimeras.

Idag samlas huvuddelen av hushållsavfallet in via kärl, men det blir allt vanligare med maskinella tömningssystem. Ett exempel är underjordsbehållare som finns framförallt i flerfamiljshus. Andra exempel är matavfallssystem för storkök där matavfall som malts i köksavfallskvarn samlas upp i en tank som töms med sugbil. För att hitta bra och effektiva lösningar måste varje område analyseras utefter sina förutsättningar. I Bilaga 2, nulägesbeskrivning samt Bilaga 3, framtida insamlingssystem finns detaljerad information om insamlingssystem och avfallsmängder.

AVFALLSPLANENS KOPPLING TILL GLOBALA, NATIONELLA, REGIONALA OCH LOKALA MÅL, AGENDA 2030 OCH DE GLOBALA MÅLEN

De globala målen är en del av Agenda 2030, en överenskommelse mellan FN:s medlemsländer som syftar till att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, att främja fred och rättvisa, samt att lösa klimatkrisen.

På en övergripande nivå kopplar avfallsplanens mål till de globala målen *Hållbar energi för alla, Hållbara städer och samhällen, Hållbar konsumtion och produktion, Hav och marina resurser, samt Bekämpa klimatförändringar.*

Figur 1 Avfallsplanen har kopplingar till flera av de globala målen.

EU:S AVFALLSPAKET

På EU-nivå finns kopplingar till EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi och avfallspaketet, där bland annat avfallsdirektivet ingår. Handlingsplanen för cirkulär ekonomi innehåller initiativ för att påverka produkters hela livscykel, från produktion och design till avfall, återbruk och återvinning. Fem sektorer där åtgärder i hela värdekedjan prioriteras och pekas ut: plast, matavfall, kritiska råmaterial, bygg- och rivningsavfall samt biomassa och biobaserade produkter. Förutom avfallsdirektivet omfattar avfallspaketet direktiv om förpackningar och förpackningsavfall, deponering av avfall, elavfall, batterier och uttjänta fordon.

NATIONELLA MÅL

På nationell nivå kopplar avfallsplanens mål till generationsmålet² och till de nationella miljö kvalitetsmålen; i första hand Begränsad klimatpåverkan, Giftfri miljö och God bebyggd miljö³.

Figur 2 Avfallsplanens mål kopplar till generationsmålet och till de nationella miljö kvalitetsmålen Begränsad klimatpåverkan, Giftfri miljö, Grundvatten av god kvalitet och God bebyggd miljö.

Sveriges avfallsplan och det förebyggande programmet "*Att göra mer med mindre*" beskriver avfallsarbetets inriktning, men innehåller inga specificerade mål.

Avfall Sveriges 25/25-mål är ett frivilligt mål som kommuner kan välja att anta. Målet innebär att mängden mat- och restavfall ska minska med 25 % mellan åren 2015 och 2025.

REGIONALA PLANER OCH PROGRAM

De regionala planer och program som är av relevans för avfallsplanen är Klimat- och energistrategin, som tagits fram av länsstyrelsen i Stockholm, samt RUFSS 2050 och Klimatfärdplan 2050.

RUFSS 2050 är den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen. Planen är tänkt att ligga till grund för bland annat kommunernas och regionens långsiktiga planering, och är en utgångspunkt för det regionala tillväxtarbetet, regionala strukturfondsprogram och infrastrukturplanering. Klimatfärdplan 2050 är en vägledande, strategisk handlingsplan för länets energi- och klimatarbete som är kopplad till genomförandet av RUFSS 2050.⁴

KOMMUNALA PLANER OCH PROGRAM

Följande kommunala styrdokument är av relevans för avfallsplanens mål: Miljöprogram för Vaxholm 2014-2020⁵, Blåplan 2017-2030, översiktsplan samt Kostpolicy. Dessutom håller en hållbarhetsstrategi på att tas fram.

De globala, nationella, regionala och lokala mål som är av direkt relevans för avfallsplanens mål anges för respektive målområde i måldokumentet.

2. Riksdagens definition av målet: Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

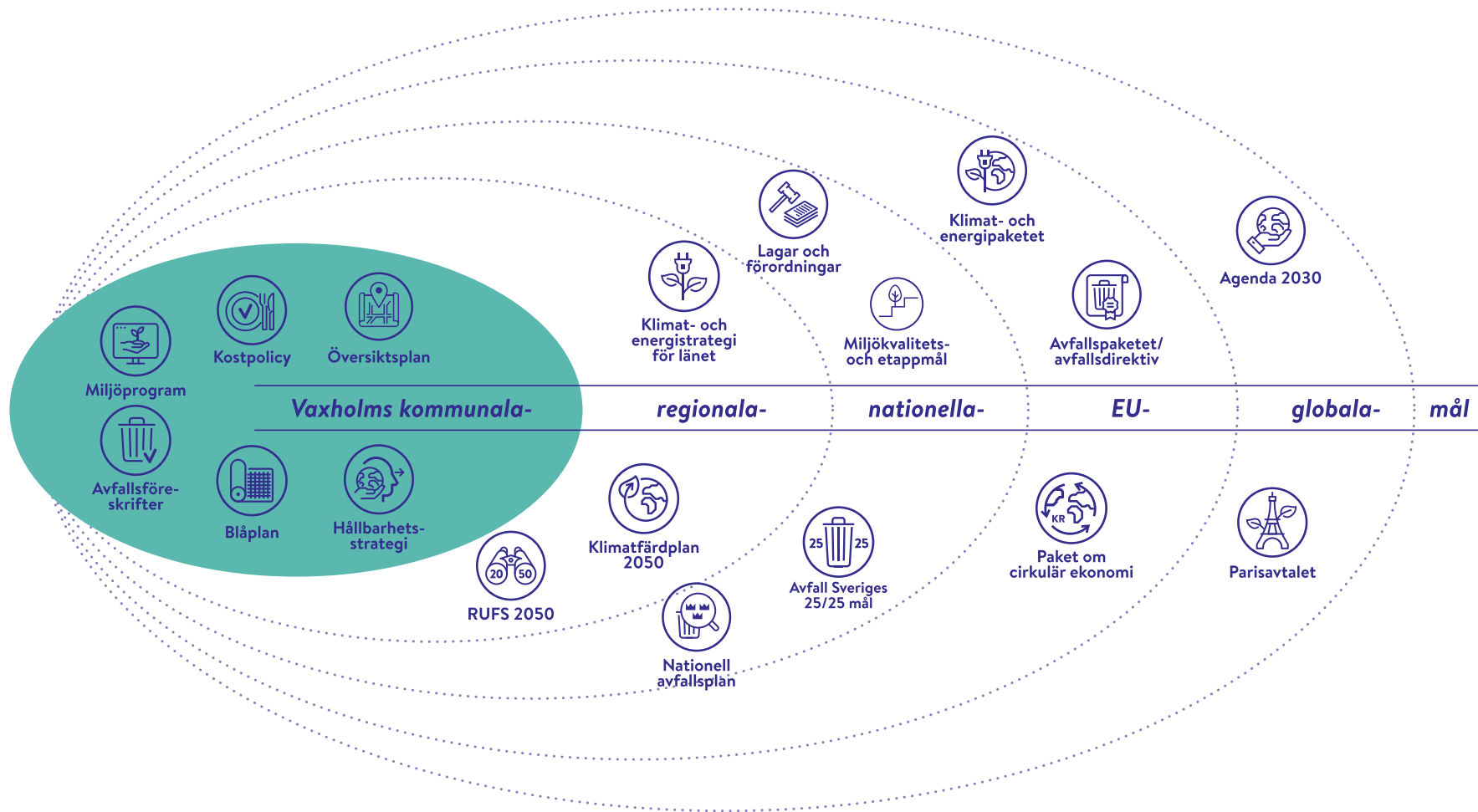
3. Flera av dagens etappmål har 2020 som mållår. Naturvårdsverket har i januari 2019 föreslagit nya etappmål, se Naturvårdsverkets rapport Fördjupad utvärdering av miljömålen.

4. Rufs.se

5. Kommer att ersättas med en Hållbarhetsstrategi

LAGSTIFTNING, ÅTAGANDEN, STRATEGIER, MÅL OCH ÖVERENSKOMMELSER KOPPLADE TILL AVFALLSPLANENS MÅLOMRÅDEN.

I Figur 3 nedan finns en sammanställning av lagar, mål, strategier och överenskommelser av relevans för avfallsplanen

Figur 3 Lokala, regionala, nationella och globala mål, lagar m.m. som berör avfallsplanens målområden.

VAXHOLMS
STAD

Roslagsvatten